

Fauske kommune
Torggata 21
8200 Fauske
postmottak@fauske.kommune.no

Høringsuttalelse til forslag til forskrift for kommunalt løypenett for snøskuter i Fauske kommune

FNF Nordland (heretter FNF) viser til høringsbrev fra Fauske kommune 02.12.2016 om Forslag til forskrift for kommunalt løypenett for snøskuter i Fauske kommune.

Generelle merknader til høringen

Fauske kommune har oversendt et forslag til forskrift om løyper til fornøyelseskjøring med snøskuter med tilhørende konsekvensutredning, jfr. kravene i § 4a i Motorferdselsloven og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, samt kart.

FNF har noen merknader til høringsbrevet som vi forventer blir vurdert i den videre saksbehandling og før en eventuell overlevering til kommunestyret. Dersom det foreslås justeringer eller andre løyper så må det sendes ut på ny høring.

I notatet som er lagt ved forslaget kommer det frem at kommunestyret i sak 82/16 vedtok å nedsette en arbeidsgruppe som skulle få i oppdrag å utrede muligheter for nye traséer for snøskuterkjøring i Sulitjelma. Formålet med løypene skulle være turist- og næringsutvikling. Arbeidsgruppen bestod av Turistnæringen, Sulitjelma snøscooterklubb, Fauske kommunes administrasjon og politikere. Disse har befart de aktuelle områdene på snøskuter. Det har også vært informasjonsmøter med Sulitjelma hytteforening, Statskog, Balvatn reinbeitedistrikt, Statens vegvesen.

Her nevnes ikke naturvern og friluftslivsinteressene, og det oppfattes derfor som om at disse ikke er inkludert i arbeidet. Verdien og kvaliteten av slike notater begrenser seg og konfliktavklaringer uteblir når ikke alle interesser deltar. Medvirkningsprosessen har derfor ikke vært optimal.

Arbeidsgruppen hadde altså fått i oppgave av kommunestyret å utrede nye traséer med formålet *turist- og næringsutvikling*. Men videre i notatet står det at arbeidsgruppa vektlegger *friluftsliv* i deres løypeplanforslag, og at det tilrettelegges for barnefamilier og mennesker med funksjonsnedsettelse og uerfarne snøskuterkjørere. Avslutningsvis mener arbeidsgruppa at snøskuterkjøring i de planlagte løypene vil være positivt for friluftslivets mangfold og Fauske som folkehelsekommune. Og til alt overmål er det foreslått i selve formålsparagrafen i kommunal forskrift.

FNF oppfatter dette som kunnskapsløst og stikk i strid med all fagkunnskap og nasjonal politikk. Kommunen har hjemmel til å fastsette løyper for *fornøyleskjøring* med snøskuter og denne hjemmelen skal *ikke* brukes til å fremme friluftsliv. Motorisert ferdsel har aldri vært under friluftslivsbegrepet, hvilket alle Stortingsmeldinger om friluftsliv har vært tydelig på. I den siste stortingsmeldingen, Meld. St. 18 (2015-2016) *Natur som kilde til livskvalitet*, defineres friluftsliv følgende: «*Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse*». Denne definisjonen ble også lagt til grunn i den første stortingsmeldingen om friluftsliv fra 1987 og den siste stortingsmeldingen fra 2001. Videre står det at «*Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet, slik det er definert i den offentlige friluftslivspolitikken*».

Og i kapittel 4.4 står det følgende: «*Motorferdsel i utmark kan påvirke friluftslivet negativt på flere måter. Motoriserte fremkomstmidler skaper støy og er forurensende, og oppleves sjenerende for mange friluftslivsutøvere*». FNF minner derfor kommunen om at etablering av snøskuterløyper ikke er så problemfritt slik det ofte har blitt fremstilt utad, med henvisning til Tilførselsløypa og Turistløypa fra forsøksperioden.

FNF finner det derfor urimelig at det i forskriftsforslaget formålsparagraf står skrevet at løypenettet skal legge til rette for friluftsliv. Og det i Sulitjelma hvor det fra før av er en masse friluftslivstilrettelegginger godt egnet for personer ulik fysiske forutsetninger. Når det gjelder personer med funksjonsnedsettelse finnes det også tilbud for dem, og adgang til å benytte seg av snøskuter etter dispensasjon.

Fauske kommune som planmyndighet må også legge nasjonal politikk og definisjoner til grunn, og kan derfor ikke bruke friluftsliv som en del av formålet med etablering av snøskuterløyper for *fornøyleskjøring*. FNF oppfatter derfor at løypeforslagenes formål er å legge til for økt *fornøyleskjøring* med snøskuter og såkalt «skuterturisme». Friluftsliv omfattes ikke av formålet og må tas bort i formålsparagrafen i forslag til kommunal forskrift.

Ved planer om å etablere snøskuterløyper for fornøyleskjøring skal kommunen være bevisst på alle konfliktene som kan oppstå, ta nødvendig hensyn og sørge for å ha innhentet kunnskap for et godt beslutningsgrunnlag. Kommunen skal i henhold til motorferdselsloven § 4a og forskriftens § 4a ta særskilt hensyn til støy og andre påvirkninger på friluftsliv. I departementets kommentarer til lovteksten (Prop. 35 L (2014–2015)) presiseres det at *det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper og ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene*. Hadde kommunen og forslagsstiller invitert naturvern- og friluftslivsorganisasjonene med i diskusjonen og arbeidsgruppa så hadde dette blitt bedre opplyst og potensielle konflikter blitt avklart. Denne kunnskapen og disse innspillene kunne vært tatt med i forkant og før forslagene ble sendt på høring. Fauske kommune, som forslagstiller og planmyndighet, har derfor ikke gjort en tilfredsstillende jobb med å sikre bred medvirkning fra alle interesser.

Når det gjelder konsekvensutredningen bærer den preg av synsing og den er lite kritisk i forhold til naturmangfold, støy og konsekvenser for friluftsliv. Det er mange antakelser i forbindelse med virkningene av løypene og kunnskapsgrunnlaget betraktes derfor som mangelfull. For å kunne ta de nødvendige hensyn og for å kunne foreta avveininger av hvor løypene bør lokaliseres, må kommunene ha et godt kunnskapsgrunnlag. Å vise til tilgjengelig informasjon i naturbase er ikke tilstrekkelig.

De foreslåtte skuterløypene i denne høringen vil alle berøre viktige friluftslivsområder, og kommunene bør som kjent ikke legge løyper i viktige eller svært viktige friluftslivsområder. Dette følger av merknadene til nasjonal forskrift. Derfor er det viktig at det gjøres grundige utredninger på støy og friluftsliv. Hva det er kommunen legger i at Turistløypa og Tilførselsløypa «*ikke har skapt nevneverdige problem for friluftslivet*» kommer ikke frem.

Det kommer frem av Departementets merknader til forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, at høringsbrevet må fylle kravene i plan- og bygningsloven § 11-14 andre ledd. Det skal framgå av saksframlegget hvordan innkomne uttalelser har vært vurdert og kommunen må gjøre rede for hvordan de særskilte hensynene som de plikter å ta er ivaretatt. FNF vil følge kommunens videre behandling og dersom våre merknader ikke blir vurdert, samt nye vurderinger på hvordan hensynet overfor friluftsliv, hytteområder og støy blir ivaretatt i saksframlegget og et eventuelt kommunestyrevedtak, vil det være grunnlag for en klage.

I det påfølgende har FNF innspill til de foreslåtte traseene for kjøring med snøskuter.

Turistløypa

I høringsbrevet opplyses det om at Turistløypa ble vedtatt den 11.2.2016 og er dermed ikke konsekvensutredet eller tegnet inn i kart i denne høringen. Fauske kommune opplyser at det kun er forslag til endrede åpningstider og fartsgrense som er gjenstand for høring denne gang. Men i forslag til «*Kommunalt løypenett for snøskuter Fauske kommune, Nordland*», er det punkter (eller bokstaver i ny forslagsforskrift) som ikke er i samsvar med den forrige vedtatte forskriften av 11.02.2016. Blant annet er ikke det siste kulepunktet i § 3 å finne i ny forslagsforskrift:

§ 3

- Fylkesmannen kan bestemme at forbudet skal gjelde andre tidsrom, for hele kommunen eller for særskilte områder, når det anses nødvendig for å ivareta reindrifts- eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta – jf. motorferdselsforskriften § 9 første ledd, andre setning.

Høringsparter og berørte interesser har dessuten interesse av hva det innebærer at fartsgrensen foreslås økt fra 60 km/t til 70 km/t, spesielt i forhold til støy. Det er også av interesse hvorfor kommunen nå foreslår å ta ut vikeplikten snøskuterkjørere hadde for myke trafikanter/skiløpere, til nå og kun gjelde for trafikanter som befinner seg på vei når den måtte krysses av snøskuterkjørere. Dette må kommunen redegjøre for.

FNF vil også presisere at det er en forventning at alle løypetraseer ses i sammenheng selv om Turistløypa er vedtatt tidligere. Det foreslås nå et langt mer omfattende løypenett med avgrensninger og konfliktene/samla belastningen vil derfor forventes å øke.

FNF mener kommunen skulle lagt ved kart over løype og revidert konsekvensutredningen som følge av de endringer som foreligger i ny kommunal forskrift.

FNF mener for øvrig at Turistløypa i stor grad ivaretar snøskuterinteressene og de som har behov for å kjøre mer fritt på andre siden av riksgrensen.

Loppaløypa

Foreslått løype starter på Mourkivatnet og er en avgreining fra Turistløypa. Løypa foreslås videre til Riksgrensen. I utredningen kommer det frem at løypa går gjennom leveområde for jerv og kongeørn. Løypa vil berøre et svært viktig friluftslivsområde. Løypetraséen berører ingen hytter/fritidsboliger. Farten settes til 70 km/t.

Støy fra snøskuterløyper kan påvirke store omkringliggende områder, og det er ofte en usikkerhet knyttet til hva som er grensen (avstand og nivå) for det som kan oppfattes som uakseptabel støy.

I kommunens forenklede konsekvensutredning kommer det ikke frem hva slags konsekvenser den foreslåtte løypa forventes ha på vinterfriluftslivet i området. I utredningen vises det til friluftslivskartleggingen og at den foreslåtte løypa går i et svært viktig friluftslivsområde. Videre er det ikke innhentet kunnskap om bruken av Mourkihytta, som er en av Sulitjelma og Omegn Turistforening (SOT) ubetjente hytter i Sulitjelmafjellene, og som er sentral ikke ønskelig med den støyen som fornøyleskjøring med snøskuter genererer i spørsmålet om hensynsplikten overfor friluftsliv ivaretas dersom skuterløypa skulle etableres.

Muorkihytta vil ifølge utredningen være 500 meter unna løypa i enden av Mourkivatnet. Snøskutertrafikk i 70 km/t på høyfjellet vil selvfølgelig være godt hørbart for de som ferdes med ski og oppholder seg på Mourkihytta og i fjellet for øvrig. En grundig vurdering av lyd miljøet ville ha avdekket dette. I områder med godt lyd miljø, særlig i viktige friluftslivsområder og fjellområder som dette, er det ikke ønskelig med den støyen som fornøyleskjøring med snøskuter genererer.

FNF er kjent med SOTs uttalelse og det er ikke til å misforstå at den foreslåtte skuterløypa kommer i konflikt med vinterfriluftslivet og bruken av Mourkihytta. FNF mener SOT på en god måte beskriver hvorfor den ikke kan opprettes.

I utredningen fremmes isfiske på Loppa og at skuterløypa tilrettelegger for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Når det gjelder isfiske høres det noe merkelig ut å forlate gode og lett tilgjengelige fiskevann i Sulitjelma, og kjøre snøskuter for å fiske mindre fisk og av dårlige kvalitet lengre oppe på fjellet og Loppa.

At det i utredningen vurderes den foreslåtte løypa til å ha en positiv konsekvens (+1 – små positive konsekvenser). Dette fremstår som uforståelig for FNF. De som bruker dette svært viktige friluftslivsområdet i dag til friluftslivsaktivitet, og SOT som tilrettelegger for friluftsliv og drifter Mourkihytta, er av en annen oppfatning.

FNF mener Loppaløypa ikke kan etableres fordi hensynsplikten overfor vinterfriluftslivet ikke vil ivaretas dersom den skulle etableres slik den er tegnet inn og etter kommunal forskrift.

Nordlysløypa

Foreslått løype starter ved parkeringsplass i Daja, følger kraftlinja og krysser fylkesveg 543 ca. 100 m sør for Smørabjørka. Endepunktet ligger ca. 1 km øst for og like langt nord som bebyggelsen på Sagmo. Lengden er ca 6,5 km. Løypa går i gjennom Daja friluftsområde. Det opplyses i utredningen om at området brukes lite både sommer og vinter. Jakt kan forekomme. Influensområde er et leveområde for jerv og kongeørn.

Det ligger ingen hytter ligger innenfor rød og gul sone, men flere hytter ventes å bli berørt av støy. Løypa må derfor vurderes etter hensynsplikten overfor støy og hytteområde, naturmangfold og friluftsliv.

Løypas formål er økt snøskuterkjøring og salg av varer og tjenester av turistnæringen. Arbeidsgruppa ser på Nordlysløypa som en salgsvare og trekker frem muligheten for å se nordlyset. Til dette vil FNF poengtere at det overhodet ikke er noe problem å få sett nordlyset andre steder uten å måtte sitte på snøskuter, og uten å måtte etablere denne løypa.

Kjelvassløypa

Også kjent som Tilførselsløypa – fra Skihytta til Daja via Kjelvasskrysset – med avgrening via Rørgata og avgrening inn til Sulitjelma Fjellandsby. Lengde ca. 4,6 km. Foreslått løype berører kommunedelplan Daja/Jakobsbakken og har arealformål fritidsbebyggelse.

Løypa foreslås å gå fra parkeringsplass ved skihytta via Kjelvasskrysset til parkeringsplass i Daja, samt en avgrening inn til Sulitjelma Fjellandsby på i overkant av 200 m. I tillegg er det lagt inn en trase som følger rørgata og dermed ikke er innom Kjelvasskrysset. Denne traseen er ca. 1 km lang og blir koblet på traseen på Kjelvatnet.

Tilførselsløypa, som den ble foreslått i forrige høring, kunne som kjent ikke godkjennes etter gjeldende bestemmelser i lov og forskrift. Det kom inn flere negative høringsinnspill og rådmannens innstilling var at skuterløypa ikke kunne godkjennes. Kommunestyret vedtok likevel løypa, og vedtaket ble påklaget blant annet av FNF og hytteiere.

Dette viste at snøskuterkjøring i hyttefeltet ikke var så uproblematisk som ble det fremstilt. Hensynsplikten overfor hytteområdet ble ikke ivaretatt.

Fauske kommune har nå altså foreslått Kjelvassløypa, som er en videreføring av Tilførselsløypa men med noen justeringer og avgrensing til via rørgata og avgrensing inn til Sulitjelma Fjellandsby. I henhold til kommunens forenklete konsekvensutredning vil løypa delvis gå gjennom et hytteområde, og 1 hytte innenfor rød sone og 8 hytter innenfor gul sone. Ved avgrensingen over Rørgata er den nærmeste hytta 50 meter (gul sone) fra løypa. For avgrensingen til Sulitjelma Fjellandsby er den hytte ca. 25 meter unna traseen (gul sone).

Det er viktig at det presiseres at kjøring mellom hytter og foreslått løype som det ble praktisert i forsøksperioden, ikke kan tillates. Som det også heter i merknadene til nasjonal forskrift så kan det ikke gis dispensasjon til for eksempel enkeltpersoner som ønsker å kjøre på tur eller hytteeiere som ønsker å kjøre fra hytta til løypa.

I forslag til kommunal forskrift under § 5 skulle det ha stått at kommunen skal skilte/opplyse om dette, fordi det er en overhengende fare for at slik ulovlig motorferdsel vil forekomme. For hvilke garantier vil Fauske kommune stille for at enkelte snøskuterkjørere ikke vil fortsette med denne praksisen og bryte bestemmelsene? Dette kommenterte ikke Fauske kommune i forrige høringsrunde da tilførselsløypa ble behandlet. Men etter Plan- og bygningsloven plikter planmyndigheten å vurdere og kommentere innspill som dette. Det er av vår interesse at dette nå blir kommentert i videre saksbehandling hvordan kommunen har tenkt å håndheve dette i sitt forslag til «Kjelvassløypa».

I kommunens forenklete utredning får tema Friluftsliv +1 (Små positive konsekvenser) for Kjellvassløypa. Imidlertid blir ikke kommunens konklusjon begrunnet.

Foreslått løype går i et hyttefelt og berører flere hytter, og (i likhet med Tilførselsløypa) kan den ikke fastsettes etter gjeldende regelverk. Hensynsplikten overfor bolig- og hytteområder og støy blir ikke ivaretatt.

For FNF Nordland

Erling Solvang
styreleder

Gisle Sæterhaug
daglig leder